

Θ. Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ ΛΕΞΗ ΠΡΟΣ ΛΕΞΗ ΤΙΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΦΩΣ

Πόκερ στο Ελσίνκι έως τα μεσάνυχτα

Λέξη-λέξη και φράση-φράση διαπραγματεύεται ο ίδιος ο Πρωθυπουργός τις διατυπώσεις που θα μπορούσαν να του επιτρέψουν να δώσει το «πράσινο φως» στην τουρκική υποψηφιότητα.

ΕΛΣΙΝΚΙ

Στη διάρκεια μιας μαραθώνιας παρτίδας «πόκερ» για γερά νεύρα, γεμάτης με μπλόκες και εκδαισμούς, ο Κώστας Σημίτης επιδεβαίωσε ότι ο ελληνικός όρος που συναντά τα μεγαλύτερα προδλήματα – αλλά ταυτόχρονα είναι και ο απαράδρατος για την Αθήνα – είναι η Κύπρος.

Εως τα μεσάνυχτα

Το «πόκερ» ξεκίνησε αμέσως μετά την άφιξη του Πρωθυπουργού στο χιονισμένο Ελσίνκι και διεκόπη προσωρινά γύρω στα μεσάνυχτα. Ο Φινλανδός Πρωθυπουργός Π. Λιπόνεν, που διαπραγματεύεται εν ονόματι των μεγάλων της Ένωσης, και ο κ. Σημίτης, επικουρούμενοι από τον αρμόδιο για την εξωτερική πολιτική της Ένωσης Χαβιέ Σολάνα, είχαν αλληλλάλλες συναντήσεις. Στη διάρκεια τους δόθηκαν στο τραπέζι όλα τα εναλλακτικά κείμενα, χωρίς ωστόσο να υπάρξει κατάληξη – και χωρίς καμία από τις δύο πλευρές να αποσφηνίσει ποιο είναι το έσχατο όριο υποχώρησής της.

Στο... παιχνίδι αυτό – κλασικό της ευρωπαϊκής διπλωματίας – έλαβαν μέρος παρασηφιακά, εκτός από τους «14», και οι Τούρκοι! Σύμφωνα με πληροφορίες, τα κείμενα – για την απρόσκοπτη ένταξη της Κύπρου, το Δικαστήριο της Χάγης και τον «δικό χώρο» της Τουρκίας – στέλνονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα με Fax στην Άγκυρα. Η οποία, φυσικά, δεν μένει με στασιμότητα τα χέρια: οι εταίροι, σε μια προσπάθεια να πείσουν τον Πρωθυπουργό να δεχθεί μια «νερόμενη» διατύπωση για την αποσύνδεση της ενταξιακής πορείας της Κύπρου από την επίλυση του Κυπριακού, προβάλλουν το επιχείρημα ότι η Τουρκία δεν θα δεχθεί την υποψηφιότητά της εάν «περάσει» το αίτημα της ελληνικής πλευράς.

Σε μια προσπάθεια ενίσχυσης του – μέσω Ευρωπαίων – τουρκικού εκδαισμού, ο Ισμαήλ Τζεμί δήλωσε χθες ότι «εάν απορριφθεί η τουρκική υποψηφιότητα, δεν θα είναι μια εθνική καταστροφή» και «δεν πρέπει να αντιδράσουμε υπερβολικά».

Οι εταίροι υποστηρίζουν επίσης ότι στην περίπτωση που γίνει δεκτή η ελληνική διατύπωση, ο Ραούφ Ντενκτάς θα εγκαταλείψει τις συνομιλίες της Νέας Υόρκης και, άρα, οι πιθανότητες επίλυσης του Κυπριακού μηδενίζονται.

Σκληροί οι Γάλλοι

Οι Γάλλοι – οι πλέον σκληροί στη διαπραγμάτευση για το συγκεκριμένο θέμα – αφήνουν να εννοηθεί ένας ακόμη εκδαισμός: ότι θα διακόψουν τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Κύπρου στην περίπτωση που ο κ. Σημίτης δεν αποδεχθεί την τουρκική υποψηφιότητα.

Όπως και να έχει, η Άγκυρα φαίνεται να πιστεύει ότι τελικώς θα πάρει το «πράσινο φως» – γι' αυτό και έχει προγραμματισθεί συνεδρίαση της κυβερνητικής επιτροπής στις 6.00 σήμερα το απόγευμα, η οποία και θα αποφασίσει εάν ο κ. Ετζεβίτ θα πάρει το αεροσκάφος για το Ελσίνκι.

Η ομάδα του Ελσίνκι

N. Θέμελης

T. Γιαννίσης

A. Τσίλας

Η «Ομάδα του Ελσίνκι», που θα κληθεί να φέρει εις πέρας τις κρίσιμες διαπραγματεύσεις για την ανακήρυξη ή όχι της Τουρκίας σε υποψήφια χώρα, είναι η πιο πεπειραμένη μας ομάδα στα εξωτερικά θέματα, καθώς έχει ουσιαστικά χειριστεί όλες τις συνόδους κορυφής από το 1996. Ο Κώστας Σημίτης, στην αθούσα όπου θα συνεδριάζουν οι «15» αρχηγοί και ο πρόεδρος της Κομισιόν Ρομάνο Πρόντι, θα έχει διαρκώς δίπλα του τον υπουργό Εξωτερικών Γιώργο Παπανδρέου, τον οποίο ενδέχεται να αντικαθιστά επ' ολίγον, εάν χρειασθεί να βγει έξω ο κ. Παπανδρέου, ο αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών Χρήστος Ροκάφύλλος. Και έξω από την αίθουσα θα είναι οι... άνθρωποι του προέδρου: Ο Νίκος Θέμελης, «σκιά» του κ. Σημίτη για πάρα πολλά χρόνια και με άριστη γνώση των ευρωπαϊκών θεμάτων – στο παρελθόν, άλλωστε, έχει υπηρετήσει και στη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία, στις Βρυξέλλες – είναι ίσως ο μόνος που γνωρίζει τις πραγματικές διαθέσεις και σκέψεις του Πρωθυπουργού επί όλων των θεμάτων. Ο διευθυντής του διπλωματικού γραφείου του Πρωθυπουργού, πρόεδρος Θόδωρος Σωτηρόπουλος, άνθρωπος χαμηλών τόνων, που γνωρίζει όμως ταυτοχρόνως τα συμβαίνοντα τόσο στο Μαξίμου όσο και στο υπουργείο Εξωτερικών. Ο διευθυντής του οικονομικού γραφείου του Πρωθυπουργού, Τάσος Γιαννίσης, που μετέχει σε όλες τις συνόδους κορυφής από τότε που ανέλαβε Πρωθυπουργός ο κ.

Σημίτης. Η παρουσία του δεν οφείλεται μονάχα στο γεγονός ότι στην στέντα περιλαμβάνονται παγίως και οικονομικά θέματα, αλλά υποδηλώνει και το αδιάλειπτο ενδιαφέρον του Πρωθυπουργού για την πορεία προς την ΟΝΕ. Ειδικά στο Ελσίνκι, σημαντικό ρόλο θα παίξουν τρεις ακόμα πρέσβεις: Ο Κρίστιαν Αγαθούλης, ο οποίος έχει «διαπραγματευθεί», σε διπλωματικό επίπεδο, με όλους τους εταίρους και γνωρίζει επακριβώς τα «όρια» του καθ' ενός. Ο Μόνιμος Αντιπρόσωπος στις Βρυξέλλες, Λουκάς Τσίλας, ο οποίος παρακολουθεί τη διαδικασία σύνταξης και ολοκλήρωσης των συμπερασμάτων της συνόδου κορυφής. Ο πρόεδρος Κωνσταντίνος Γεροκωστόπουλος, αρμόδιος για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις και το Κυπριακό, ο οποίος μαζί με τον Έλληνα πρόεδρο στην Άγκυρα κ. Κοραντή ξέρει να «διαβάζει» τις διαθέσεις της τουρκικής πλευράς. Στο Ελσίνκι, βέβαια, θα βρίσκονται δύο ακόμη υπουργοί: ο Γιάννος Παπανταίου – με τον συνεργάτη του Γιάννη Στουρνάρα – που θα χειριστεί τη συζήτηση για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών με τους ομολόγους του. Και ο Δημήτρης Ρέππας, ο οποίος όχι μόνο «μεταφέρει» στους δημοσιογράφους τα συμβαίνοντα, αλλά κάνει τον ενδιάμεσο και μεταξύ του Πρωθυπουργού και της Αθήνας. Στον τομέα της ενημέρωσης ρόλο θα παίξουν δύο ακόμη άνθρωποι: οι εκπρόσωποι του Πρωθυπουργού και του υπουργού Εξωτερικών, Γιώργος Πανταγιάς και Πάνος Μπεγλίτης.

Ο Ντενκτάς αναμένει τα αποτελέσματα της Συνόδου

ΣΕ ΝΕΚΡΗ ταχύτητα δρουν οι συνομιλίες της Νέας Υόρκης εν αναμονή των αποτελεσμάτων του Ελσίνκι, ενώ όλα εξαρτώνται – και πάλι – από τη στάση που θα κρατήσει ο Ραούφ Ντενκτάς το Σάββατο, όταν γίνουν γνωστά τα συμπεράσματα της Συνόδου Κορυφής. Οι καθημερινές συναντήσεις του εκπροσώπου του ΟΗΕ κ. Ντε Σότο με τον πρόεδρο Κληρίδη και τον Ραούφ Ντενκτάς δεν πραγματοποιήθηκαν χτες και στη θέση τους υπήρξαν σύντομες συναντήσεις του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ με τους δύο ηγέτες ξεχωριστά, κατά τη διάρκεια των οποίων ο κ. Ανάν ζήτησε αυτοσυγκράτηση στις δηλώσεις και τήρηση του «μορατόριου ενημέρωσης». Πηγή των Ηνωμένων Εθνών παραδέχτηκε για πρώτη φορά χτες αφενός ότι στις συνομιλίες δεν έχει υπάρξει οποιαδήποτε πρόοδος, αφετέρου ότι τα δέλεμα όλων – ακόμη και του ίδιου του γενικού γραμματέα – είναι στραμμένα στη Σύνοδο Κορυφής της Φινλανδίας. Πάντως, σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, ενώ η αμερικανική πλευρά θεωρεί ουσιαστικά δεδομένο ότι τα κείμενα που θα συμφωνηθούν στο Ελσίνκι θα επιτρέψουν στην Αθήνα να δώσει το «πράσινο φως» στο ενταξιακό καθεστώς της Τουρκίας, εν τούτοις η Ουάσιγκτον εξακολουθεί να φοβάται ότι ο Ρ. Ντενκτάς μπορεί να χρησιμοποιήσει ενδεχόμενες θετικές διατυπώσεις για να Κυπριακό στα συμπεράσματα της Συνόδου Κορυφής για να εγκαταλείψει τις συνομιλίες. Γι' αυτό τον λόγο η αμερικανική πλευρά δρουν σε συνεννόηση τόσο με τη Γενική Γραμματεία

Νότης Παπαδόπουλος

των Ηνωμένων Εθνών όσο και με την Άγκυρα ώστε να εξασφαλιστεί η παραμονή του Ραούφ Ντενκτάς στις συνομιλίες της Νέας Υόρκης και μετά τη Σύνοδο Κορυφής του Ελσίνκι. Αξίζει να σημειωθεί ότι και πάλι χτες υπήρξε συνάντηση των μεσολαβητών τόσο των Ηνωμένων Πολιτειών όσο και της Βρετανίας με τον εκπρόσωπο του γενικού γραμματέα κ. Ντε Σότο, ενώ ζητήθηκαν για μια ακόμη φορά διαβεβαιώσεις από τον Τουρκοκύπριο ηγέτη ότι θα παραμείνει στις συνομιλίες ανεξάρτητα από την έκδοση της Συνόδου Κορυφής. Πάντως ο κ. Ντενκτάς μετά τη συνάντησή του με τον κ. Ανάν δεν θέλησε να αποκαλύψει τι προτίθεται να κάνει και μιλώντας στους δημοσιογράφους αρκέστηκε σε λογοπαίγνια. Συγχρόνως ο Τουρκοκύπριος ηγέτης επανέφερε με πλάγιο τρόπο την πάλαι πρότασή του για συνομοσπονδία στην Κύπρο, παρομοιάζοντάς την εμμέσως με τη χθεσινή συμφωνία Ρωσίας - Λευκορωσίας. Σε ερώτηση δημοσιογράφου εάν υπάρχει πρόοδος στις έως τώρα συνομιλίες στη Νέα Υόρκη απάντησε: «Ναι. Συγχάρω την εγκατάσταση συνομοσπονδίας μεταξύ Ρωσίας και Λευκορωσίας».

τα θέματα του Ελσίνκι στην επόμενη προεδρία.

Χάγη και χάρτης

Σε αντίθεση με τη διατύπωση για την κυριακή ένταξη, πιο «εύκολα» εμφανίζονται τα πράγματα στους άλλους δύο όρους που θέτει η ελληνική πλευρά: για το μεν Δικαστήριο της Χάγης η διαπραγμάτευση φέρνει να έχει περιορισθεί πλέον μόνο στο ζήτημα του «πότε» η Άγκυρα θα αναγνωρίσει τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου, ενώ για τον «δικό χώρο» η Αθήνα εμφανίζεται να τον δείχνει «κατανοητή» προς τις ενστάσεις των εταίρων ότι δεν πρέπει να δίδονται ελπίδες – διά της πλαγίας οδού – για μελλοντική ένταξη της Τουρκίας.

Κυβερνητικές πηγές έλεγαν ότι στο τρίγωνο Ευρωπαίοι - Ελλάδα - Τουρκία όλοι εκδιδουν και ταυτοχρόνως εκδιδονται: οι εταίροι λένε ότι εάν δεν δώσουμε την υποψηφιότητα, δεν θα μας στηρίξουν αντίστοιχα στο μέλλον (ΟΝΕ κ.λπ.). Η Αθήνα λέει ότι εάν δεν πάρει τις διατυπώσεις που θέλει, θα ασκήσει βέτο και οι εταίροι δεν θα κάνουν την Τουρκία υποψήφια. Η Άγκυρα απειλεί ότι δεν θα δεχθεί την υποψηφιότητα εάν έχει απαράδεκτους όρους. Και η Ευρώπη της επισφηνίζει ότι εάν δεν δεχθεί κάποια πράγματα θα μείνει εσαεί εκτός νυμφώνος.

Φόρμουλα

Ο Πρωθυπουργός, σε ένα «διάλειμμα» των διαπραγματεύσεων, επέμεινε ότι οι πι-

θανότητες για το «ναι» και το «όχι» εξακολουθούν να είναι 50%-50%. Ωστόσο, διπλωματικές πηγές εκτιμούσαν ότι μπορεί να θεθεί κάποια φόρμουλα μέχρι σήμερα το μεσημέρι, μολονότι «έχει πολλή δουλειά ακόμη».

Χαρακτηριστικό του έντονου παρασηφινίου και της... αηλιάς διαπραγμάτευσης είναι το γεγονός ότι ο κ. Σημίτης συναντήθηκε και πάλι, μετά το δείπνο των σοσιαλιστών ηγετών, με την προεδρία – και ενώ πλησίαζαν πλέον μεσάνυχτα.

Την εκτίμηση πως όλα είναι ανοικτά, αλλά ότι υπάρχουν δυνατοί γεφύρωσης του χάσματος, συμμερίζεται και η φινλανδική προεδρία, η οποία εμφανίζεται αποφασισμένη να μην παραπέμψει κανένα από

Η ΑΓΚΥΡΑ ΕΛΠΙΖΕΙ ΟΤΙ Η ΕΛΛΑΔΑ ΘΑ ΠΕΙ ΤΟ «ΝΑΙ» ΣΤΟ ΕΛΣΙΝΚΙ

Με τα μάτια στραμμένα στην Αθήνα

Πόσο Ευρωπαίος αισθάνεστε, όταν η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει απαγορεύσει το κοκορέτσι; Η κάμερα δείχνει έναν εστίατο στο μεγάλο παζάρι της Κωνσταντινούπολης περιτριγυρισμένο από σούδες με κοκορέτσι.

Του Κώστα Μπετινάκη

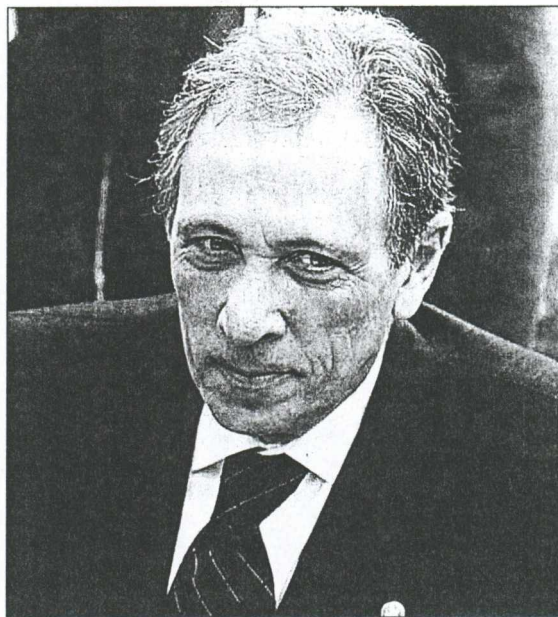
Με το ρεπορτάζ αυτό ξεκίνησε η τηλεόραση ΝΤV την κάλυψη του γεγονότος που απασχολεί εδώ και μέρες ως πρώτο και κύριο θέμα τα τουρκικά μέσα ενημέρωσης, τη διάσκεψη του Ελσίνκι. Τα δύο κυριότερα ειδησεογραφικά τηλεοπτικά κανάλια της Τουρκίας, το ΝΤV και το CNN-Turk, προβάλλουν συνεχώς ρεπορτάζ για τη διάσκεψη. Πρωταγωνιστής στα περισσότερα ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Ισμαήλ Τζεμ, που κοιτάζει στους ώμους του την προσπάθεια αποδοχής της χώρας του ως υποψήφιας προς ένταξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο Ισμαήλ Τζεμ εμφανίζεται επίσης ως ο κυματοθραύστης των κατηγοριών που εξαπολύονται εναντίον της σκληρής ελληνικής στάσης. «Αυτό που ενδοχεμόνος θα συμβεί, δεν θα πρέπει να δημιουργήσει μείζον πρόβλημα στις σχέσεις Ελλάδας - Τουρκίας», δήλωσε απαντώντας στις επίμονες ερωτήσεις των δημοσιογράφων ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών. Αποφεύγει όμως να σχολιάσει τις πρόσφατες σκληρές δηλώσεις Ντεμιρέλ. Στην Τουρκία, οι Ντεμιρέλ και Τζεμ θεωρούνται οι πρωταγωνιστές της ευρωπαϊκής προσπάθειας της Τουρκίας. Και αυτό επειδή λόγω της ασθένειάς του (πάσχει από πάρκινσον) ο πρωθυπουργός Μπουλέντ Ετζεβίτ έχει περάσει σε δεύτερη μοίρα, όπως υποστηρίζουν δημοσιογραφικοί κύκλοι στην Κωνσταντινούπολη.

Κέρδους

Η άποψη της τουρκικής inteligenτίας είναι πως η Ευρώπη πρέπει να σταματήσει να είναι αποκλειστικά ένα κλειστό χριστιανικό κλαμπ. Και η επέκτασή της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς Ανατολάς θα σημαίνει κέρδος από στρατηγική άποψη. Για το λόγο αυτό, η Ε.Ε. είχε προκαλέσει μεγάλη δυσάρεστη στους Τούρκους όταν το Λουξεμβούργο είχε αφήσει την Τουρκία εκτός των θυρών.

Η τουρκική άποψη για την εισδοχή στην Ένωση συνοψίζεται στη φράση: «Γνωρίζουμε ότι έχουμε προβλήματα, ότι δεν έχουμε δημοκρατία. Διατηρώντας μας όμως εκτός, ενισχύετε τις θέσεις των φασιστών και των αντιευρωπαϊστών, στους οποίους περιλαμβάνονται και πολλοί από τους Τούρκους αξιω-

Βασικός πρωταγωνιστής της ευρωπαϊκής προσπάθειας της Τουρκίας είναι ο υπουργός Εξωτερικών Ισμαήλ Τζεμ

ματικούς, που επιθυμούν τη συνέχιση του ελέγχου των πολιτικών δομών.

Ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Ισμαήλ Τζεμ δήλωσε χτες το πρωί στο ΝΤV πως η Τουρκία δεν έχει τίποτα άλλο να κάνει παρά να περιμένει. «Εχουμε δεσμευτεί γραπτώς. Αποδεχτήκαμε την αιζέντα 2000. Αυτό διαβεβαίωσε όλους τους υπουργούς που έχω συναντήσει. Θα πρέπει να αποδεχτούμε με γενναioδωρία τις αποφάσεις της Ελλάδας. Γνωρίζουμε πως θα είναι δύσκολη η απόφαση που θα ληφθεί. Αλλά όρους που να διαφοροποιούν την τουρκική υποψηφιότητα από τα άλλα προς ένταξη κράτη δεν αποδεχόμαστε».

Ποια είναι η άποψη των άλλων τουρκικών κομμάτων στην αίτηση να αναγνωριστεί από την Ευρώπη η Τουρκία ως υποψήφια προς ένταξη χώρα στην Ε.Ε.;

Η Τανούτ Τσιλέρ δηλώνει: «Εμείς είχαμε βάλει την Τουρκία σε καλό δρόμο με την τελωνειακή ένωση. Προσέξτε το Κυπριακό».

Ο Μεσούτ Γιλμάς συμφωνεί απόλυτα με την κυβερνητική γραμμή, μια και συμμετέχει στον κυβερνητικό συνασπισμό. Ο ακροδεξιός Μπαχσελί, που επίσης συμμετέχει, δεν έχει περιθώρια να ελιχθεί τώρα που έχει σε τη μάχη της μαντίλας. Ούτε θέλει να τα βάλει και με τους ευρωπαϊστές. Η μόνη επιμονή του πλέον δρίσκεται στο θέμα της εκτέλεσης του Οτζαλάν. «Θα τον κρεμάσου-

με οπωσδήποτε», έχει διακηρύξει. Οι ισλαμιστές του Κουτάν δέχονται την Ευρώπη ως σύμμαχο τους, ιδιαίτερα μετά την απόφαση που καταδικάζει την απαγόρευση της δράσης του προηγούμενου ισλαμικού Κόμματος Ρεφάχ από την τουρκική Δικαιοσύνη.

Όσο για τα προβλήματα με την Ελλάδα (τα οποία και η αντίπερα πλευρά αναγνωρίζει πως είναι πολλά), η πρόταση είναι πως θα επιλυθούν πιο εύκολα σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η «Χουριέτ»

Ο τίτλος της χτεανής «Χουριέτ» ήταν: «Η Ελλάδα πιο κοντά στο ΝΑΙ».

Με συγκρατημένη αισιοδοξία αντιμετώπιζε ο χτεανός τουρκικός Τύπος τη συνάντηση κορυφής στο Ελσίνκι. Πολιτικοί σχολαστές επισημαίνουν ότι «οι δυσκολίες θα αρχίσουν μετά τις 11 Δεκεμβρίου». «Αλλά, το Ελσίνκι θα δώσει κουράγιο και ελπίδα στον τουρκικό λαό», γράφει η «Σαχμαπάχ».

Το πρόβλημα μας δεν είναι με το Ελσίνκι, αλλά με την Αγκυρα», υποστηρίζει ο αθηρογράφος Γκουγκόρ Μενγκί που επικρίνει τις τουρκικές κυβερνήσεις για την αιωνία που έδειξαν στην αντιμετώπιση των ευρωπαϊκών προκλήσεων. «Η (τουρκική) κοινωνική συνείδηση ανακάλυψε τον υπουργό Εξωτερικών Ισμαήλ Τζεμ, και στο εξής θα δρει περισσότερες ευκαιρίες να εκλέγει συγ-

χρονους και αποτελεσματικούς ηγέτες», γράφει ο αθηρογράφος.

Η «κοινωνική βούληση» για την προσχώρηση της Τουρκίας στην Ε.Ε. υπήρχε ανέκαθεν», υποστηρίζει η εφημερίδα «Χουριέτ» και σημειώνει ότι αυτό που άλλαξε τώρα είναι η «πολιτική βούληση», που χαρακτηρίζεται πλέον από μια πολύ πιο σοβαρή προσέγγιση των αρχών της Ε.Ε. Η σημερινή κυβέρνηση δεν αντιμετωπίζει την ένταξη στην Ε.Ε. «ως διαφημιστικό προεκλογικό υλικό», γράφει η εφημερίδα υπενθυμίζοντας έτσι έμμεσα την πολιτική της κυβέρνησης Τανούτ Τσιλέρ και την ολοκλήρωση της τελωνειακής ένωσης τον Δεκέμβριο του 1995.

«Η θετική στάση της ελληνικής κυβέρνησης στην υποψηφιότητα της Τουρκίας θα είναι ένα δώρο ιστορικής σημασίας για να ξεπεραστούν τα αμοιβαία προβλήματα και για την καλλιέργεια ειλικρινούς συνεργασίας και φιλίας», δήλωσε ο πρόεδρος της συντονιστικής επιτροπής των μη κυβερνητικών οργανώσεων που συμμετέχουν στις επιχειρήσεις ανακούφισης των σεισμοπαθών της Τουρκίας.

«Ελπίζουμε ότι η Ελλάδα θα κάνει μία πραγματικά ιστορική χειρονομία, στη συγχωρία αυτή που η υποψηφιότητα της Τουρκίας στην Ε.Ε. εξαρτάται από την ελληνική κυβέρνηση», αναφέρει σε ανακοίνωσή του ο Γιουσεφ Σκελί.

«Οι αλλαγές που σημειώθηκαν με αφορμή τους σεισμούς μάς έδωσαν ελπίδες για το μέλλον», τονίζει και προσθέτει: «Πιστεύουμε ειλικρινά ότι η ελπίδα μας δεν θα εξαντληθεί μέσα σε στερεότυπες προκαταλήψεις και στους δραστικούς προεκλογικούς υπολογισμούς».

Ο Ορχάν Παμούκ

«Η ύφεση που δημιουργήθηκε στις ελληνοτουρκικές σχέσεις μετά τους σεισμούς είναι για όλους μας ένα θάυμα και μία ευκαιρία», τονίζει και προσθέτει: «Πιστεύουμε ότι οι γενεές που γεννήθηκαν στους Τούρκους συγγραφείς Ορχάν Παμούκ, για να συμπληρώσει: «Απευθυνό η έκκληση στους οπαδούς της φιλίας και της ειρήνης στην Ελλάδα να μη δώσουν ευκαιρία στους οπαδούς της εχθρότητας και της σύγκρουσης στην Τουρκία. Αν δεν αναγνωριστεί η Τουρκία ως υποψήφια, λόγω του βέτο της Ελλάδας, θα είναι πρώτα απ' όλα βεβαίως κακό για την Τουρκία. Θα μας λυπήσει και θα μείνει στη μνήμη μας για μεγάλο διάστημα ως ένας λεκές στις σχέσεις μας», υποστηρίζει ο Ορχάν Παμούκ, τα έργα του οποίου έχουν μεταφραστεί στις περισσότερες γλώσσες του κόσμου και στα ελληνικά. Καταλήγει πάντως, ότι «διατηρεί μεγάλο σεβασμό για τα αίσθηματά των ελληνικού λαού, με η χωρίς το βέτο».

Καραμανλής: Τρεις οι προϋποθέσεις για την υποψηφιότητα της Τουρκίας

ΤΡΕΙΣ «ΚΑΘΑΡΕΣ» και αυτονόητες – όπως τις χαρακτήρισε – προϋποθέσεις για την υποψηφιότητα της Τουρκίας έθεσε ο κ. Κ. Καραμανλής χτες από το Ελσίνκι, όπου πήρε μέρος στη συνεδρίαση του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος. Ο πρόεδρος της Ν.Δ. δήλωσε ότι η «Ελλάδα θέλει μια ευρωπαϊκή

δημοκρατική γείτονα χώρα. Όμως η συμπεριφορά που επί σειρά ετών επιδεικνύει δεν συμβιβάζεται με την ευρωπαϊκή της προσοχή, παρά μόνο υπό τις εξής καθαρές και αυτονόητες προϋποθέσεις που είναι: ο εκδημοκρατισμός με απόλυτο σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των μειονοτήτων. Σεβασμός στο διεθνές

δίκαιο και τις διεθνείς συνθήκες με παράλληλη εγκατάλειψη της τακτικής της απειλής χρήσης βίας. Ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση μόλις ολοκληρωθούν οι σχετικές διαδικασίες ανεξάρτητα από την πολιτική ή όχι επίλυση του θέματος». Ο κ. Κ. Καραμανλής πρόσθεσε ότι

«αντές είναι οι προϋποθέσεις που η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει». Επίσης χαρακτήρισε βετική τη στάση των ευρωδουλεντών της Ν.Δ. στη σχετική συζήτηση που έγινε στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα που κατέληξε – όπως είπε – σε μια

στάση αρκετά θετική. Πάντως στέλεχος της Ν.Δ. που συνοδεύουν τον κ. Κ. Καραμανλή στο Ελσίνκι υποστήριξαν ότι πλέον «έχει μειωθεί η απόσταση μεταξύ των θέσεων της κυβέρνησης και της αξιωματικής αντιπολίτευσης» και τόνισαν ότι «ο Πρωθυπουργός σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να ενδώσει σε πιέσεις».